

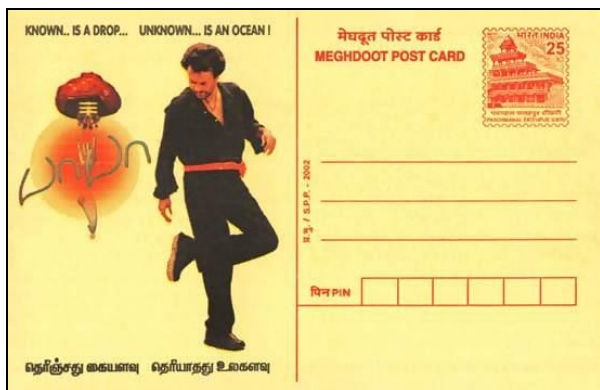
Indyjskie karty pocztowe Meghdoot

Krzysztof Trawiński

Od różnorodności pokazanych w ekspozycji walorów zależy między innymi jego sędziowska ocena. W artykule „Potencjalny sukces ekspozycji tematycznej” (TEMATICA nr 7/2013) jego autor, znany słowacki filatelista Vojtech Jankovič, wymienia cechy ekspozycji najwyższej klasy (4 generacja). Jedną z nich jest różnorodność materiału filatelistycznego. Ekspozycja najwyższej klasy charakteryzuje się tym, że na każdym 16-kartowym ekranie wystawowym powinno być pokazane przez wystawcę więcej niż 15 różnego rodzaju walorów filatelistycznych. Znajomość tego kryterium pozwala na samoocenę szans jeszcze przed zgłoszeniem ekspozycji na wystawę. Gdy ekspozycja nie spełniał dotychczas tego kryterium warto szukać kolejnego rodzaju walorów, by go wzbogacić i uzupełnić. I tu pojawia się dostępna i tania propozycja – indyjskie kartki pocztowe Meghdoot. Na portalu Delcampe, 11 marca 2023 r. było ich ponad 2100, a najtańszą z nich można było kupić za mniej niż złotówkę! Jest więc w czym wybierać, nie obciążając specjalnie portfela.

Nazwa tych całostek pochodzi od tytułu lirycznego poematu miłosnego z V wieku autorstwa Kalidasy – jednego z największych poetów sanskryckich i w dosłownym tłumaczeniu oznacza „chmurę-pośłańca” albo „pośłańca z chmur” (przebywający na wygnaniu mąż przekonuje przelatującą chmurę, aby zaniosiła wiadomość o jego tęsknocie i uczuciu ukochanej żonie). Chmura Meghdoot jest w Indiach uważana za boskiego posłańca miłości i być może dlatego tak nazwano ten rodzaj całostek pocztowych, choć dostarczają one nie tylko miłosnych wieści.

Meghdoot są kartkami pocztowymi z wydrukowanymi na stronie adresowej, kolorowymi ilustracjami reklamowymi, agitacyjnymi i propagandowymi o przeróżnej tematyce. Mimo tego są one rzadko wykorzystywane – tak w naszych, jak i w zagranicznych ekspozycjach tematycznych, chociaż są w 100% wydawnictwami pocztowymi. Być może niechęć do ich prezentowania wynika stąd, że są to walory współczesne i łatwo dostępne. Nie powinno to jednak ich dyskredytować w oczach tematyków.

Pierwszą kartkę Meghdoot wydano we wrześniu 2002 r. Nominał wydrukowanych na tych kartkach znaczków wynosi 25 pajsza czyli ¼ rupii. Jest to taryfa o połowę niższa niż przewidziana dla zwykłej kartki pocztowej.

Reklamodawca płaci administracji pocztowej 2 rupie za każdą zamówioną kartkę, a jej minimalny nakład wynosi 100 tysięcy egzemplarzy.

Kartki drukowane są w arkuszach po 8 egzemplarzy przez Security Printing Press w Hyderabadzie. Najczęściej dystrybuowane są w pociętych, 4-kartkowych pakietach, ale także w pakach lub pojedynczo.

Kartki oddzielone są w arkuszu nacięciami i stąd brzegi pojedynczych kart bywają nierówne (zależnie od położenia karty w arkuszu).

Temat: olimpiada szachowa.

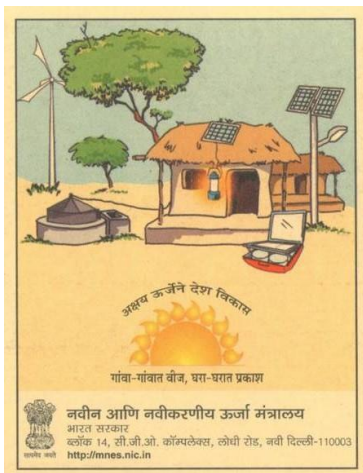
O wyglądzie i treści reklamy oraz obszarze dystrybucji kart decyduje zamawiający. Wybiera on również język zastosowany do reklamy. Mimo że w Indiach obowiązują dwa oficjalne języki urzędowe – hindi oraz angielski, to faktycznie w użyciu jest ich ponad 400! Nic dziwnego, że napisy na kartkach, jeśli nie będą po angielsku, są niezrozumiałe dla przeciętnego odbiorcy. Do najpopularniejszych języków (oprócz wcześniej wymienionych) należą: bengalski, telugu, marathi, tamili, urdu, gudjarati itd. Ale i te mniej popularne, jak np. język pendżabski, którym posługuje się tylko około 2,8% populacji, to w przeliczeniu na mieszkańców prawie 30 mln ludzi!

Ilustracja po lewej stronie kart – tematy: covid-19 oraz dbałość o higienę.

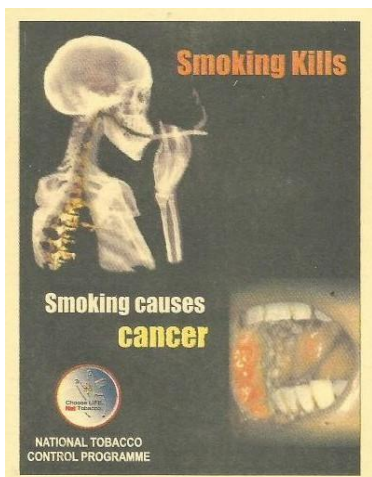
W Indiach każda organizacja rządowa lub prywatna może złożyć zamówienie na kartkę Meghdoot, proponując własny projekt reklamowy. W październiku 2003 r. zdecentralizowano drukowanie kart Meghdoot do poziomu okręgu pocztowego (w kraju są 23 okręgi

pocztowe). Ta decyzja z jednej strony ułatwiła produkcję i dystrybucję kart, ale jednocześnie utrudniła uzyskanie podstawowych o nich informacji, chociażby o dacie wydania.

Ilustracje po lewej stronie kart – tematy: ochrona wód gruntowych i energia odnawialna.

Dla wszystkich zainteresowanych kartkami Meghdoot warto polecić ich katalog pod adresem: <https://stampsindia.com/lists/meghdoot.html> – są tam pokazane wydania z lat 2002-2020. Tematyka kart Meghdoot jest bardzo różnicowana. Obejmuje m.in. turystykę, oszczędzanie wody, energię, środowisko, przyrodę, kampanie dotyczące różnych kwestii społecznych istotnych dla tego kraju (higiena, zdrowie, macierzyństwo, bezpieczny sex, edukacja itp.). Praktycznie wśród tych całostek można znaleźć walory do niemal każdego eksponatu. Warto się nimi zainteresować.

Ilustracje po lewej stronie kart – tematy: kampania antynikotynowa i prawa kobiet.